

Светски дан без дувана, 31. мај 2017. године

РЕЦИ НЕ ДУВАНУ

ЗАШТИТИ ЗДРАВЉЕ, СМАЊИ СИРОМАШТВО И ДОПРИНЕСИ РАЗВОЈУ

Дуван – претња развоју

Сваке године 31. маја, Светска здравствена организација (СЗО) и њени партнери обележавају Светски дан без дувана, истичу здравствене и друге ризике који се повезују са употребом дувана и залажу се за делотворне политике којима се смањује употреба дувана.

Тема овогодишњег Светског дана без дувана 2017 је „Дуван – претња развоју“.

Кампања треба да:

- докаже претњу коју дуванска индустрија представља у свим државама света за одрживи развој за здравље и економско благостање њихових грађана;
- предложи мере које држава и јавност треба да предузму да би побољшали здравље и развој суочавајући се са светском дуванском кризом.

Циљеви кампање поводом Светског дана без дувана 2017. године:

- истицање повезаности између употребе дуванских производа, контроле дувана и одрживог развоја;
- подршка државама да контролу дувана укључе у своје националне одговоре на Агенду одрживог развоја до 2030. године;
- подршка државама чланицама и цивилном друштву да се боре против уплитања дуванске индустрије у политичке процесе, што заузврат доводи до јачања националне политике у контроли дувана;
- охрабривање ширег учешћа јавности и њених партнера у националним, регионалним и глобалним напорима да се напишу и примене стратегије и планови развоја и остваре циљеви којима су приоритет активности на контроли дувана;
- показати како појединци могу да допринесу стварању одрживог света без дуванског дима, било тако што су посвећени томе да никад не користе дуванске производе или тако што ће се одрећи ове навике.

Контрола дувана подржава здравље и развој

СЗО позива државе да дају предност и убрзају напоре на контроли дувана као један од одговора на Агенду одрживог развоја до 2030. године.

Све државе имају користи од успешне контроле дуванске епидемије, пре свега заштитом својих грађана од штетних ефеката употребе дувана и смањењем трошкова у националној економији. Агенда одрживог развоја до 2030. године и њених 17 глобалних циљева треба да осигурају „да нико не буде остављен сам“.

Контрола дувана је садржана у Агенди одрживог развоја, као најделотворније средство да се постигне циљ 3.4 а то је глобално смањење за трећину превремене смртности од незаразних болести, укључујући кардиоваскуларне и малигне болести и хроничну опструктивну болести плућа. Јачање примене Оквирне конвенције о контроли дувана СЗО у свим државама је додатни циљ које би државе требало да остваре тако што ће израдити одговоре за сопствени одрживи развој.

Контрола дувана помаже остваривању и других глобалних циљева.

Поред очувања здравља и смањења неједнакости у здрављу, свеобухватна контрола дувана смањује и гајење дувана, производњу и употребу дувана.

Контрола дувана може да прекине круг сиромаштва, допринесе нестанку глади, унапреди одрживу пољопривреду и економски раст и бори се против климатских промена. Повећање пореза на дуванске производе може се такође искористити да се финансира универзална здравствена заштита и други државни програми који подстичу развој.

Јачање напора на контроли дувана није само задатак државе: људи могу да допринесу на индивидуалном нивоу да се створи одрживи свет без дувана. Они могу да се обавезу да никад неће користити дуван. Они који га користе могу да прекину са том навиком или да потраже помоћ за одвикавање, што ће заузврат заштити њихово здравље као и здравље људи који су изложени дуванском диму, као што су деца, други чланови породице и пријатељи. Новац који се не троши на дуван може се заузврат користити за друге неопходне потребе, као што је куповина здраве хране, здравствена заштита или образовање.

Чињенице о дувану, контроли дувана и циљевима развоја

Око 6 милиона људи сваке године умире због коришћења дувана, а предвиђа се да ће ова бројка да нарасте на више од 8 милиона до 2030. године ако се активности не интензивирају. Дуван је претња за сваку особу, без обзира на пол, старост, расу, културни или образовни ниво. Он доводи до патње, болести и смрти, осиромашује породице и националне економије.

Употреба дувана има огромну цену за националну економију због пораста трошкова за здравствену заштиту и смањења продуктивности рада. Он појачава неједнакост у здрављу и погоршава сиромаштво, јер најсиромашнији људи троше мање на основне потребе као што је храна, образовање и здравствена заштита. Око 80% свих превремених смртних исхода због дувана настаје у државама са ниским и средњим приходом, које се ионако суочавају са великим проблемима да достигну своје циљеве развоја.

При гајењу дувана користи се велика количина пестицида и вештачких ђубрива, која могу бити токсична и која загађују снабдевање водом. Сваке године, узгајивачи на 4,3 милиона хектара земљишта гаје дуван, што доводи до глобалног крчења шуме за 2% до 4%. Поред тога, производња дувана доводи до настанка преко 2 милиона тона чврстог отпада.

Оквирна конвенција о контроли дувана СЗО даје смернице за глобалну борбу против епидемије дувана. То је међународни уговор који је ратификовало 180 држава (179 држава и Европска унија). До данас, више од половине свих држава на свету, које представљају скоро 40% светске популације (2,8 милијарди људи), применило је у највећем обиму бар једну од најисплативијих мера Оквирне конвенције. Све већи број држава ствара заштитни зид да се одбрани од утицаја дуванске индустрије на државну политику контроле дувана.

Порастом пореза на цигарете у целом свету за 1 амерички долар могло би се сакупити додатних 190 милијарди долара за развој. Високи порези на дуван доприносе већем приливу средства за државу, смањују потражњу за дуваном и дају значајан прилив прихода за финансирање активности које доприносе развоју.

Завод за јавно здравље Пирот ће Светски дан без дувана и ове године обележити низом превентивних активности : превентивним предавањима о штетности дувана са школском популацијом превентивним перформансом у центру града и дељењем флајера грађанима указивањем на здраве стилове живота. Све активности ће бити медијски пропраћене.

Завод за јавно здравље Пирот